

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

Kraakselaan 6

Monumentnummer : GM178

Straat : Kraakselaan
Huisnummer : 6
Toevoeging : ---
Postcode : 6981 HG

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : B
Nummer : 2661

Naam object : ---
Bouwjaar : 1920
Architect : J.H. Hogenkamp
Bouwstijl : rationalisme
Oorspronkelijke functie : woonhuis
Huidige functie : woonhuis

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 28-09-2015
Datum aanwijzing : 01-11-2016

Situering

Pand is gelegen aan de Kraakselaan aan de oostzijde van de historische binnenstad van Doesburg in het deel juist buiten de kruising met de Hessengracht en Looiersgracht met er schuin tegenover de noordelijke singel, Loddero genaamd. De huizen worden van de straat gescheiden door een voortuin met hekwerk. Kraakselaan 6 heeft links van het huis een tuin.

Hoofdopzet

Rij van drie woonhuizen van een enkele bouwlaag op rechthoekige plattegrond onder een zadeldak met wolfseinden en met een enkellaags aanbouw onder plat dak achter de woningen. Kraakselaan 6 is de linker woning. De woningen zijn gedeeltelijk onderkelderd en hebben een vliering.

Historie

De Kraakselaan is gelegen aan de oostzijde van de historische stad die in 1237 stadsrechten kreeg en kort ervoor moet zijn gesticht. De straat functioneerde als toegangsweg van en naar de Meipoort, die in 1673 in opdracht van de Franse koning Lodewijk XIV werd opgeblazen en niet werd herbouwd.

De aanpalende vestingwerken zijn toen eveneens geslecht en nadien niet meer hersteld. Ze werden vervangen door de Hoge en Lage Linies, die vanaf 1701 naar ontwerp van Menno van Coehoorn zijn aangelegd en waar de Kraakselaan aan de oostzijde naar toe voert.

Beknopte bouwgeschiedenis

Kraakselaan 4 en 6 zijn in 1920 gebouwd als rij van drie woonhuizen gebouwd voor woningbouwvereniging St. Joseph naar ontwerp van J.H. Hogenkamp en maken deel uit van een grotere ontwikkeling met 35 woningen langs de Julianastraat door dezelfde woningbouwvereniging. Hiervan is behalve Kraakselaan 4-6 slechts Julianastraat 2-4 behouden gebleven. Beide straatwanden langs de Julianastraat zijn in 1982 gesloopt en vervangen door nieuwbouw.

Kraakselaan 6 is in 1991 en 1995 aan de achterzijde uitgebreid en van een serre voorzien. In 2014 is de woning op de begane grond verbouwd, waarbij een tussenmuur tussen keuken en woonkamer werd verwijderd.

Exterieur

Het gebouw is symmetrisch van opzet en heeft drie bakstenen gevels met staafankers en een afgewolfd zadeldak met een haaks gepositioneerd afgewolfd zadeldak boven de middelste woning. De dakvlakken zijn boven nummer 4 belegd met rode muldenpannen, boven nummer 6 liggen rode, romaanse pannen. De gevels zijn gemetseld in kruisverband en staan op een traslaag afgesloten met een rollaag. Circa vijftien jaar geleden zijn de gevels van het gehele rijtje gezandstraald, waarbij de bakhuid van de steen en de voegen licht beschadigd zijn geraakt. Onder de vensters zijn in de plintzone ventilatieopeningen uitgespaard met gietijzeren muisroosters. Links en rechts van de gevel van de middelste woning hebben de linker en rechter woning gespiegelde gevelindelingen.

De gevels van de twee hoekwoningen bestaan uit een entree met glas-in-lood in het bovenlicht boven een geprofileerd kalf en ernaast een drievaks venster met bovenlichten. Nummer 6 is nog voorzien van de houten vensters uit de bouwtijd met bovenramen. De onderramen zijn hier vervangen door dubbel glas en de oorspronkelijke bovenramen met roedenverdeling zijn op enig moment vervangen door ramen met glas-in-lood. De vensters van nummer 4 en voormalig 2 zijn op de begane grond gemoderniseerd. Alle vensters hebben schuin gemetselde lekdorpelstenen en worden ontlast met een decoratief gemetselde steens rollaag met om en om uitgemetselde koppen. De middelste woning heeft in plaats van een enkel groot venster rechts van de voordeur twee verticale vensters met vast kalf en klapramen. De voordeuren dateren uit de bouwtijd en hebben een groot centraal paneel met op ooghoogte een klein ovaal raam met diefijzer. In de deuropening hardstenen onderdorpels.

Naast de entree ligt een klein gietijzeren ventilatierooster ten behoeve van de kelder.

De voorgevel wordt aan de bovenzijde afgesloten met een houten bakgoot op geprofileerde klossen. Deze gaat licht risalerend over in het overstek met windveren van de middelste gevel.

De linker en rechter woning hebben in het voorste dakvlak een vlak gedekte dakkapel met zinken zijwangen en draairamen, die in de linker woning een gereconstrueerde roedenverdeling hebben. De rechter dakkapel heeft enkelruits draairamen. Links en rechts staat een rechthoekig gemetselde, bakstenen schoorsteen met elk twee grespijpen.

De gemetselde zijgevels staan net als de voorgevel op een gemetseld trasraam met een rollaag. Beide gevels hebben op de begane grond en de verdieping twee vensters, waarbij ter plaatse van het achterste venster van de linker woning dubbele deuren zijn gerealiseerd die toegang geven tot een moderne serre. Het rechter venster heeft een houten bovenraam met glas-in-lood en dubbele beglazing in het onderraam. De muurdam rechts van het venster is door een granaatinslag in de aprildagen van 1945, nadien met nieuwe bakstenen opgemetseld. De vensters op de verdieping zijn voorzien van draairamen met gereconstrueerde roedenverdeling. In de zijgevels zijn rechte muurankers toegepast. De gevels worden aan de bovenzijde afgesloten door een geprofileerd boeideel met windveer op gedecoreerde klossen en een afgewolfd dakschild er boven. De boeiboorden zijn in het verleden vervangen.

De achtergevel is een bakstenen gevel met rechte muurankers. Tegen de gevel van nummer 6 staat en éénlaags uitbouw die in het verleden vrijwel geheel is vernieuwd. Rechts van de uitbouw is een deel van de achtergevel vrij, waar een recent vervangen kunststof kozijn met bovenlicht zorgt voor daglicht in de keuken. In het achterste dakvlak een modern dakraam.

Hekwerk

De voortuin wordt van de stoep gescheiden door een modern, historiserend hekwerk.

Interieur

Kraakselaan 6

De woning heeft een indeling met hal en trapopgang rechtsvoor, een woonkamer links en een open keuken rechtsachter. Een moderne deur met glaspaneel geeft toegang tot de woonkamer. De deuropening is omkaderd met een geprofileerde architraaflijst. Onder de trap een paneeldeur met trap naar de kelder.

Kelder

De woning is onder de hal onderkelderd. Het heeft een rechthoekig grondplan en gedekt met twee troggewelven met ertussen een stalen I-profiel. De kelder wordt van daglicht voorzien door een klein houten raam rechtsvoor met voor de gevel een kleine koekoek.

Begane grond

De woonkamer en keuken zijn recent gemoderniseerd. Historische afwerkingen zijn in de vorm van architraaflijsten rond vensters alsmede geprofileerde vensterbanken nog aanwezig. De constructie is nergens in het zicht. Een moderne glasdeur in de achtergevel geeft toegang tot de vernieuwde bijkeuken en werkruimte achter het huis. Dit deel van de woning wordt hier verder niet beschreven.

In de hal voert een trap met kwart uit de bouwtijd naar de verdieping. De trap heeft een rijk geprofileerde trappaal waarin een geprofileerde handlijst is gepend. De balustrade is uitgevoerd met gedraaide, houten balusters. Langs de muur een geprofileerde handlijst met smetplank uit de bouwtijd.

Verdieping

Op de verdieping is in de oksel van de trap een tweetal vierkante trappalen aanwezig met eenvoudig gedecoreerde kop. De indeling bestaat uit twee kamers aan de straatzijde en twee kamers aan de achterzijde, alle onderdaks ondergebracht en toegankelijk middels paneeldeuren met glas in roeden in het bovenvak. De openingen zijn omkaderd met geprofileerde architraaflijsten. De kamers links krijgen daglicht middels vensters in de zijgevel, de vertrekken aan de straatzijde bovendien door een draairaam in de dakkapel. De kamer rechtsachter is verbouwd tot badkamer en krijgt daglicht door een modern dakraam. Alle vertrekken zijn met modern plaatmateriaal afgewerkt, de dakconstructie is nergens in het zicht. Een klein luik met aluminium schuiftrap geeft vanuit de overloop toegang tot een geheel afgewerkt vloering.

Bouwdossiers

20-10-1920	Bouwen van 35 woningen voor woningbouwvereniging St. Joseph
25-04-1989	bouwen garage
05-08-1991	uitbreiding woning achterzijde
20-04-1994	bouwen serre
31-05-1995	uitbreiden garage
23-04-2001	vernieuwen garage met carport
2014	verbouwen begane grond (doorbreken bouwmuur)

Literatuur

N.b.

Waardering

De woning dateert uit 1920 en past wat schaal betreft goed in de straatwand. Het maakt deel uit van een rijtje van drie dat wat betreft de hoofdvorm, architectuur en voor een deel de afwerking goed bewaard is gebleven. Van belang voor de waardebeoordeling zijn de ligging aan de straat met tuin en de goed bewaard gebleven architectuur van het rijtje woningen binnen de straatwand. Het hekwerk valt buiten de bescherming.

Het object Kraakselaan 6 is van belang voor de gemeente Doesburg vanwege de architectuurhistorische, stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde.

Het huis is architectuurhistorisch van belang als onderdeel van een rij van drie huizen daterend uit het eerste kwart van de twintigste eeuw uitgevoerd in rationele trant.

Het huis is stedenbouwkundig van belang vanwege de bijdrage aan de lokaal-topografische situatie en de architectonische en ruimtelijke relatie met de naastgelegen woning op nummer 4 en de woningen in de Julianastraat die deel uitmaken van het zelfde woningbouwproject in 1920.

Het huis is cultuurhistorisch van belang als bewaard gebleven rij burgerwoningen in een groter stedenbouwkundig project uit het eerste kwart van de twintigste eeuw.